

El Gironès

ANY I

NUM. 17

Redacció i Administració:
PLAÇA INDEPENDÈNCIA, 16. — Ent.

Dissapte 13 de Maig de 1916

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Girona, trimestre 1'50 ptes.
A fóra 2'00 "
Numero solt 0'10 "

L'ACTA DE GIRONA ANULADA

ALEGREM-NOS-EN

Dolorosament la ciutat nostra havia vist com per un nou etzar, com per una ventatja de *vuit vots*, ventatja purament material, la representació del nostre districte anava a recaure a una persona estranya, a nosaltres, que de nosaltres vivia allunyada.

I d'això tothom que no's sentia dominat per un apassionament polític i que alhora tenia un sà criteri i estimava a les coses que'ns són propies, davant del triomf insignificant del senyor del Pozo, hagué una forta punyida als sentiments catalanescs i d'amor propi.

Tothom que té un xic de sentit comú, apreciava l'impropietat de que un senyor de Jaén ostenti la nostra representació, i tant més quan el senyor del Pozo, després de l'inutilitat manifesta de que ha donat proves, ha accentuat més encara aquella impropietat.

El senyor del Pozo ha restat inactiu en tot quan afecta als interessos del districte que l'el·legí, sense preocupar-se dels grans problemes que commouen la nostra vida, sense ni sisquera rompre una llança quan se debatien els problemes del treball i de les subsistències, que tant importen al proletariat, aquell proletariat del que vol ser el representant més entusiasta, i que en part s'ha declarat a favor del senyor del Pozo.

La labor del senyor del Pozo ha sigut negativa, en tal grau, que pot dir-se que el districte de Girona s'ha vist *orfe* de representant, mentre ha ostentat l'investidura parlamentaria el senyor del Pozo.

Una persona de fóra, d'inactivitat — que tan pot ser filla de la passivitat com de l'incompetència — no és acreedora a la representació d'un districte que presenta característiques que ell no pot defensar perquè les ignora i les desconeix.

Per això ens alegrem del dictamen del Suprem declarant la nul·litat de l'acta de Girona, perquè la desgràcia no ha de ser tan cruel que no'ns permeti veure els destells d'una lliberació redemptora.

I ara amb la resolució aquesta la refulgència d'aquell destell ofereix clarors de dia i ja de ben aprop ens il·lumina.

Deu faci que aixís sigui.

Primeres impressions

El dissapte a la nit corregué, la nova de la nul·litat de l'acta de Girona, com un regueró de pólvora, confirmant-ho amb paraules velades però suficientment transparents el periòdic republicà *El Autonomista*.

El diumenge se féu pública la nova per les edicions dels diaris barcelonins, que la donaven amb unànim seguretat.

I per la nostra vida tranquil·la i per tema de les converses generals fou com un mitjà d'ocupació i de comentari únic.

La nova fou rebuda amb general sorpresa.

Per part de l'opinió sensata que no sent els apassionaments i els sectarismes de partit, que es a atenya al bon nom i que estima per sobre de tot el bé del dis-

tricte, aixís com per els regionalistes, va ser rebuda amb alegria i satisfacció no exempta de sorpresa. Sorpresa molt natural si es té en compte que fora d'un reduït nombre de persones, se desconeixien les causes que fonamentaven l'impugnació a l'acta obtinguda pel senyor del Pozo, i que temien que no tingués lloc l'anulació, per la raó mateixa que la desitjaven molt, d'una manera semblant que l'incertitud en la consecució d'un bé que molt s'espera, produeix una molt raonable temença.

Per part dels elements anti-regionalistes i en especial dels republicans, la nova fou rebuda més que amb estupor, amb espant; no sabien avenir-se'n, i perdent l'esma, esquinçaren les vestidures, com faritzeus escandalitzats davant del perdó d'una dona pecadora.

Aquestos elements com esmaperduts, perderen en tal forma la serenitat que més que riure, feien llàstima.

El penjaments que sortiren de les seves boques eren un enfilall d'absurdes, d'imputacions que vorejaven preceptes del Còdic Penal, amenaces de tota mena i faisó, aquelles amenaces que's fan tan sovint i que suposen un lamentable nivell de civilitat i una regressió a temps preèrrits de lluites pertorbadores i revolta airada.

Aquesta actitud més que d'altre cosa és indicatiu d'una secreta reserva d'abominables apassionaments, propis dels que no han tingut mai cap educació política, que compta amb aquelles ensenyances tan precioses i útils, que porta a la constitució de temperaments ecuànims, que no's destremen fàcilment de nirvis i absents de les irascibilitats d'un fatal histerisme polític.

En moments d'intensa commoció, com els d'ara el secret de la superioritat resideix en la sang freda i en una resoluta voluntat incommovible.

Concepte del Tribunal Suprem

El Tribunal Suprem, l'organisme més enlairat de l'administració de justícia a Espanya, viu en una esfera on no hi arriben els esquitxos de les lluites intestines de veïnat i de carrers.

L'autoritat amb que s'envolta el Tribunal Suprem i l'importància en molts casos definitiva dels seus fallos, fa que si bé és susceptible d'error, està molt ben garantit de cometre una injustícia freda i premeditada en tots aquells casos relatius a la seva missió fonamental de resoldre i definir uns drets controvertits, en l'ordre ordinari de la justícia.

Prò es inductible que aquelles garanties de recte procedir i de seguretats d'acert, son més sòlides i més garantides, en tot quan fa referència als assumptes electorals de validesa d'actes, que l'actual llei els hi confereix.

Nosaltres no hem de discutir com algú ha fet, de si es millor o pitjor aquesta competència que's dona al Tribunal Suprem sobre exàmen d'actes electorals, lo que sostenim es que suposar que el Tribunal Suprem s'ha deixat influenciar per els agents de la política, es una abe-

rració sols excusable en la pobresa de certes mentalitats, tan esquifides com ignorants, i que no han sortit mai d'un període rudimentari, com d'infantesa.

Ara el suposar i el dir, com s'ha dit i suposat que'l Suprem obra impulsat per movils de favoritisme polític es una imputació tan greu com falsa, i en el nostre cas es pueril.

Si algú estigués en condicions d'exercir sobre el nostre primer Tribunal determinada presió, seria evidentment el Govern, que amb la majoria de que disposa en les cambres, es el que'n definíva ha de fallar. Admés aquest fet, s'ha d'admetre que l'intervenció del Govern d'En Romanones i del Alba no haguera pas sigut favorable a l'anulació del acta de Girona, i això es lògic.

Es lògic lo que diem amb sol recordar la característica en les eleccions passades d'odi mortal al Regionalisme, de favor excessiu i abominable a tot lo que representava una enemiga als nostres ideals i a la nostra actuació. Suposar ara que'l Govern ha pogut influir sobre el dictamen del Suprem es un veritable absurd.

A més els nostres Governos se mouen per desgràcia més per motius de conveniència propia que de justícia estricta moltes vegades; i sabut això vé la consideració següent: els nostres Governos que viuen una vida a precari i en constant inestabilitat, temen sempre la lluita franca i a la llum del dia, tremolen davant de lluitadors incorruptibles i ardids com els diputats regionalistes; per això el Govern actual davant d'homes com el senyor del Pozo, que'l deu conèixer sols pel seu *inofensiu i soporífer* tarannar, per la constància de la seva *passiva inutilitat*, i republicà per afegidura, el preferirà sempre a un regionalista, que per l'actuació del Regionalisme dintre la política i la seva fermesa irreductible, pot donar al Govern aquells tragos amargs que'ls regionalistes saben oferir-li quan es necessari.

El fer totes les suposicions que fan els nostres adversaris a més que injuriós i penable, es il·lògic, es indicatiu d'un profund desconeixement de la constitució política d'Espanya, suposicions propies solsament d'aquelles mentalitats, que com les dels nostres republicans, no han sortit d'aquell període embrionari o de *bolquers*, que's lo que traduït en el llenguatge vulgar amb raó i ben clarament, els hi vé a dir *Heraldo de Girona* en la seva edició del dijous.

Fonaments de l'impugnació

Els fonaments de l'impugnació de l'acta del senyor del Pozo, presentats pel candidat regionalista En Santiago Masó tenien dos aspectes.

El primer eren *deu* papeletes que sortiren en la secció 2.ª del districte 3.er de Girona, en les quals a sobre del nom del candidat regionalista hi havia en lletres microscòpiques el nom del senyor del Pozo, amagat sota un filet com si fós el peu d'impremta.

Aquestes *deu* papeletes, tes imonia-

des amb acta notarial de presència i unit al expedient un exemplar convenientment rubricat, eren fetes al objecte de sorprendre la bona fé del elector, arribant la mesa a duptar d'atribuir-les al senyor del Pozo, per l'engany manifest que suposaven.

Aquesta prova tenia un valor legal indubitable, davant sobretot de l'insignificant diferencia de vots entre els senyors Masó i del Pozo, siguent una de les primeres vegades que tal argument se plantejava davant del Suprem, car per tenir força suficient precisa una diferencia de tants pocs vots, lo que no se dona amb freqüència.

Si el Tribunal Suprem acceptava el criteri sustentat debía procedir-se a la proclamació del senyor Masó car aquest portava sobre el seu contrincant dos vots de majoria.

El segon aspecte estava constituït per una papereta del districte 4.er que no s'adjudicà, quan era indubtablement del senyor Masó per llegir-se el seu nom imprès en primer terme, reduint-se d'aquesta manera a *set* la diferencia.

A més figurava en La Sellera el vot d'un elector difunt i *sis* vots en la secció 2.ª del districte 3.er que eren una suplantació de personalitat, car figuraven haver votat *sis* electors que estaven absents de Girona.

Aquestos *set* vots podien evidentment alterar el resultat — ja que s'ha de tenir en compte el secret de vot — i amb la sola aquella possibilitat es legal la no adjudicació d'aquelles papeletes.

Si el Tribunal Suprem apreciava aquesta prova com a fonamental — com no podia deixar de fer-ho — procedia l'anulació del acta i per conseqüent nova elecció de *tot el districte*; no com pretenia el senyor del Pozo, de la sola secció 2.ª, amb lo que demostrava una vegada més aquella desconeixença de la realitat i de les lleis de que *và fer gala* en la Junta d'Escrutini.

Aquest eren senzillament els motius amb que's fonamentava l'impugnació del acta, motius que als ulls de molta gent que ignora aquestes coses semblaven fútils i fins puerils, i lo que's deia era lo següent: no's presenten proves de grans immoralitats, com coaccions i corrupcions, com ruptura d'urnes i altres atropells, doncs l'elecció no pot ser anulada, doncs l'elecció es legal i justa.

S'equivocaven llastimosament els que tal deien i els fets amb l'elocüència d'un fallo del Suprem ho han confirmat.

Les actes de diputats no son netes pel sol fet de no haver comés aquells abusos, hi hà altres con-causes que donen a una acta la patent d'il·legal, com ho son els motius que han valgut per a anular-la.

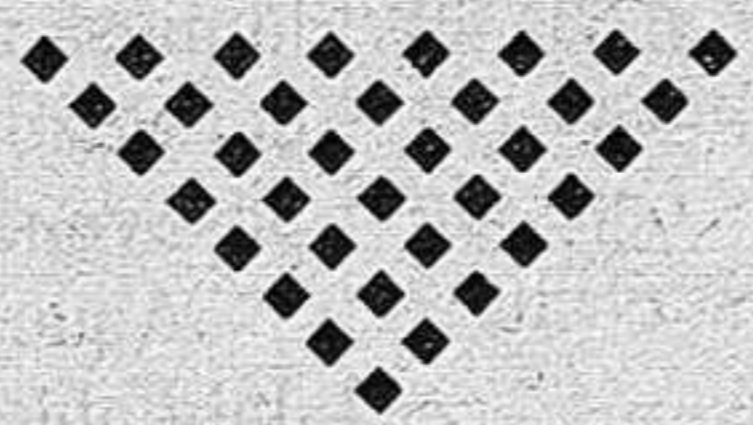
Es clar que aquest argument sols poden tenir efecte en casos com el de Girona, quan la diferencia es sols de pocs vots, car sinó aquestos motius si's perdria de 100 vots sols valdrien per a aminorar la diferencia.

PER L'UNITAT DE CATALUNYA

Gran festa patriòtica que's celebrarà a Barcelona
el diumenge dia 21 de Maig

En el CENTRE CATALANISTA se
reben inscripcions a la festa, de 7 a 8 del ves-
pre de tots els dies.

Tots els que tinguin un interès d' estar
en el àpat al costat dels seus amics, deuràn
fer-ho avinent en el CENTRE CATALA-
NISTA.

Mot de la fin

Devant d' aquestes proves contun-
dents i precises el Suprem debia judicar;
enfront d' elles no s' presentà ni un *sol*
document, i el Suprem no pot fallar so-
bre paraules sinó sobre realitats i contra
aquestes el senyor del Pozo tingué que
callar i fer un trist paper.

El Tribunal Suprem ha complert amb
el seu deure fent justícia.

FESTA DE L' UNITAT DE CATALUNYA

La festa de l' Unitat de Catalunya va
adquirint caràcters extraordinaris i únics,
prometent ser l' acte més important que
s' haurà celebrat a Espanya i de les mag-
nituts del més grossos que s' hagin veri-
ficat al éxtranger.

Consistirà la Festa en un grandios
miting que tindrà lloc en un dels locals
més espaiosos de Barcelona i en el que
'ls parlaments regionalistes faràn im-
portants declaracions polítiques.

Després hi haurà un àpat monstre per
5.000 COMENSALS, que s' servirà al aire
lliure en l' immensa esplanada del Teatre
grec del Parc Güell.

La magnificència d' aquell lloc una de
les obres genials de l' immortal Gaudí,
amb vistes al mar blau immens, amb el
respatller de serres gegantines i domi-
nant la ciutat immensa, cap i casal de
Catalunya, es un dels llocs més grandio-
sos que s' podien escollir per a consa-
grar l' *Unitat de Catalunya* davant del
consorci admirable de totes les belleses
de la naturalesa que venen a ser com una
resum de les belleses exelses de l' ànima
de la raça catalana que 'n aquell lloc hi
tindrà diumenge una sublimació immortal
que deixarà en tots nosaltres un record
inesborrable.

L' entusiasme per a assistir a n'
aquesta festa es extraordinari; de tots els
indrets de Catalunya sorgeixen deman-
des i inscripcions, tant, que s' tem que
seràn molts els que per manca de lloc no
podràn assistir-hi.

A Girona s' omplen ràpidament les
lletes dels que s' suscriuen. El «Centre
Catalanista» que cuida de l' inscripció,
ens prega que aviseu a tots els que vul-
guin anar a Barcelona, que ho avissin
quan avans millor, car el dimars tindrà
que donar compte a la «Lliga» el nom-
bre d' inscrits.

La Junta del «Centre» fa circular in-
dividualment unes lletes, per a que 'ls
socis que ho desitgin puguin apuntar-se.

Ahora se demana que 'ls que vulguin
estar en l' àpat al costat de determinats
amics i companys, que ho fassin avinent
en el «Centre» de 7 a 8 del vespre.

Els que no siguent socis del «Centre»
vulguin aixís mateix inscriure's que ho
fassin en les nostres oficines a l' hora
esmentada, mitjançant el pagament de
6 PTES. preu de l' inscripció.

Els llocs d' inscripció per les comar-
ques gironines son els següents: *Girona*,
«CENTRE CATALANISTA». — *Figueres*,
«LA VEU DE L' EMPORDÀ» I FILLS DE
JOAN LLONCH.—*Olot*, LLIGA REGIONA-
LISTA.—*Sant Feliu de Guixols*, ASSO-
CIACIÓ CATALANA AUTONOMISTA.—*La*
Bisbal, «L' ESCUT EMPORDÀ». — *Santa*
Coloma, LLIGA REGIONALISTA.—*Ripoll*,
FOMENT CATALANISTA.

UN ARTICLE D' EN ROMA

ENSENYANCES ELECTORALS

Es una veritat prou manifesta que en-
tre 'l Quefe regional senyor Junyent i l'
Exm. Sr. marquès de Cerralbo sorgiren
diferències de criteri respecte a aliances
electorals en els districtes de Catalunya,
que obligaren al primer (i amb ell tota la
Junta regional) a presentar la dimissió
amb caràcter de irrevocable.

No és cap secret, tampoc, que'l Que-
fe regional, a fi d'assegurar segons ell,
el triomf de sis diputats i dos senadors
per Catalunya, entaulà negociacions amb
la Lliga Regionalista, que havien arribat
a bon fi. I tampoc és desconegut de nin-
gu que l'Exm. senyor marquès de Cerral-
bo, creient lo contrari, n'entaulà amb el
govern d' en Romanones.

Son punts de vista que, presos de bo-
na fé, no puc ni dec censurar, però sí
que'm permetré fer-hi sobre aixó algún
comentari, ara que son passades les elec-
cions.

S'ha demostrat ben palesament en la
lluita electoral passada que, a excepció
de quatre o cinc districtes, on han corre-
gut els diners a cabaços, en tots els al-
tres han sigut derrotats els candidats del
govern o els qui tenien el seu apoi. La
derrota del govern no ha pogut ésser més
tremenda. De res han valgut les coac-
cions, els delegats governatius, les des-
tuccions d'alcaldes, les amenaces de pro-
cessaments, els atropells, les martinga-
les. El poble català s'ha redressat ple de
santa y patriòtica indignació i ha donat

una escombrada solemne als qui volien
mofarlo.

Era natural.

Aquí a Catalunya—especialment en
les províncies de Barcelona i Girona—qui
més qui menys estem desmamats. Les
coaccions, els atropells ens fan créixer i
no tolerem impositcions injustes d' un go-
vern que vol tractarnos com a habitants
de les perdudes colonies. Aquí no som a
la Manxa, i no volem ésser tractats a ver-
gassades.

Que s'apunti aquesta derrota el Go-
vern, i que escarmenti.

Pero si de un cantó ens plau aquesta
victoria dels catalans, per l'altre ens en-
tristeix un epissodi dolorós que's refereix
a la derrota de quatre jaumistes, que llui-
taven en els districtes de Girona, Tarrago-
na, Borges Blanques i Igualada. Cap
dels nostres correligionaris que en aquets
districtes lluitaven se batién contra can-
didats lliberals. Lluitaven, si, *sens l'apoi*
dels regionalistes, que'ls ha faltat per a
triomfar, o lluitaven enfront d'ells, cosa
que no hauria passat d'acceptar-se el plan
electoral traçat per la Junta regional di-
misionaria.

Ara paguem la equivocació, de bona
fé comesa sens dupte; pero aixó no priva
de que'ns lamentem pels tristos resultats
que pot portar. Ens en lamentem doble-
ment, per que aquesta equivocació fou
originada per correligionaris nostres cat-
alans, atents molt més a PETITESSES PER-
SONALS I A INTERESOS PROPIS que al in-
terés primordial del partit, que havia d'
ésser el sol objectiu de tofa nostra ac-
tuació.

Ara, passades les eleccions, vist el
resultat, el públic jaumista podrà judicar
amb coneixement de causa.

De acceptar-se el plan general electo-
ral que defensava la Junta regional dimi-
sionaria, avui tindriem a Catalunya:

6 diputats a Corts.

Avui en tenim un: el Sr. Llosas, pro-
clamat per l'article 29, qui, per sos me-
reixements i qualitats singularíssimes, no
ha trovat qui s'atrevis a disputarli l'acta.

El s'atrevis un personatge nostre de
Girona a enviar al Sr. Llosas una tele-
grama, dient-li que s'no se subjectava als
capritxos d'ell i de quatre amics seus,
(que han sigut la causa de tot lo que ara
ens passa), *li posarien un candidat en-
front!* ¡Aixó sí que s' disciplina! ¡Aixó sí
que s' amor al partit!

¡L'odi cega als homes! L' orgull els
envaneix de tal manera que's pensen to-
car el cel amb les mans. Lo que ells deien
era l'Evangeli... al revés.

Mirem-ho: Ells asseguraven:

Que a Girona no necessitaven per res
els regionalistes, els quals poc apoi els
podien prestar. I el resultat ha sigut:

Fernández Pozo, republicà, 2.838
vots.

Santiago Masó, regionalista, 2.862
vots.

Dalmau Iglesias, jaumista, 2. 61 vots.
Els vots canten aquí amb eloqüència
sobriana.

Deien que sense la «Lliga», i contra
la «Lliga», i encare que els regionalistes
votessin an en Pozo, ells asseguraven el
triomf de l'Iglesias, i els regionalistes ens
surten en aqueste elecció amb 2.832 vots
i l'Iglesias amb 2.461.

El triomf d' en Pozo per una majoria
de 6 vots, ens el esplicava ahir a la nit en
plena Rambla de Catalunya de Barcelo-
na, an en Cirici Ventalló i a mí, un per-
sonatge jaumista. Jo no l'esplicaré pas
aquí: es cosa massa pintoresca i la Co-
munió Tradicionalista prou respectable
per a que nosaltres ens embranquem en
assumptes personals.

Pero per honor nostre, i sols sia per
una vegada, tenim el dret i fins el dever
de consignar els fets, tal com son, sal-
vant les persones.

I aixís, ¿tenia el Quefe regional tota
la raó al volguer a Girona la coalició amb
els regionalistes per a assegurar el can-
didat? Ara s'ha vist. I hem vist, amb més
dolor encara, com els regionalistes, que
s' creien fins avui amb moltes menys for-
ces que nosaltres a Girona, ens han pre-
sentat ara candidat enfront i *han obtin-
gut més vots* que la candidatura jaumis-
ta. ¿Com no es creixeràn ara els re-
gionalistes, si obtenen més vots anant
sols que 'l candidat jaumista senyor Igle-
sias, qui, segons *El Norte*, era apoiat per
jaumistes, mauristes, elements del Co-
mité de Defença Social i catòlics neutres.

El Comité electoral jaumista de Giro-
na podrà venturar-se d' haver tombat al
Quefe regional de Catalunya, i amb ell,
a la Junta regional tota. Ells son l' esca-
del pecat, ells i no el Sr. Marquès de
Cerralbo, qui no ha comès alt a erro que'l
d' haverlos cregut. I és natural, per altra
banda, que 'ls cregués, perque ¿qui debia
estar millor enterat de les coses de Giro-
na que la seva Junta provincial? aixó
era lo lògic. Pero la logica desapareix
quan l' odi personal i els interessos par-
ticulars enfosqueixen el cervell: i els
quants correligionaris nostres, directores
de la política de Girona, el tenien enfo-
quit per dues passions: una, per odis per-
sonals i de predomini amb els regionalis-
tes de Girona; l' altra, per volguer que 'l
candidat, per sobre de tota conveniència
fos don Dalmau Iglesias. I aixó ho feien
ensarronar (és la paraula exacta) al Que-
fe regional senyor Junyent.

I tant és aixís, que 'ls senyors Font i
Fargas i Vilahur, de Girona, *tres dies*
avans de la proclamació de candidats i
en el despatx del director de *Correo Ca-
talán*, encara afirmaven amb gran sere-
nitat, davant del Quefe regional senyor
senyor Junyent, que 'l candidat per Giro-
na *era el senyor Vilahur*.

No, senyors, i parlem clar. El candi-
dat no era en Vilahur ni dos dies avans
de la proclamació, ni vuit dies, ni quinze
avans. Des de 'l primer dia que s' parlà
d' eleccions, el candidat era en Dalmau
Iglesias, i perxó vingué el «conato» de
sumissió; i amb el «conato» o sense, amb
Junta regional dimisionaria o sense di-
mitir, per sobre o per sota de la Junta
Regional l' Iglesias s' hauria presentat.
La Junta provincial de Girona estava
disposada a tot. El que no ho estava
—com digué molt categòricament *El Co-
rreo Español*—era l' Exm. senyor Mar-
quès de Cerralbo, qui no volia, en una
cosa de tant buit, saltar per sobre del
Quefe regional de Catalunya.

Després passa una cosa curiosa. A
Madrid s' acordà admetre la dimissió de la
Junta regional de Catalunya a les 10 del
vespre del *dijous dia 23 de març*, acord
comunicat al senyor Quefe regional i a mí
en telefonemes arribats a les nostres
mans a les 11 i mitja de la mateixa nit.
Doncs *El Norte* de Girona, publicava la
proclamació d' en Dalmau Iglesias en la
edició del *divendres dia 24 de març* (1),
que's tirà a la matinada: es a dir, *tres o*
*quatre hores després d' acceptar a Ma-
drid la dimissió de la Junta regional*.
¿Hi ha aigua més clara que aquest fet
innegable?

Pobres, podem ser-ho, pero tontos,
no. ¡Ei, jo, al menys, no'm penso ser-
ho! El joc dels de Girona el veia tothom
clar. Jo—el president senyor Solà en pot
respondre—el vaig veure des de 'l prin-
cipi; perxó no vaig volguer intervenir-hi.

Les coses de Girona es veien més cla-
res des d' aquí. Als de Girona els envoll-
callava la boira de les rancunies locals.

A la Junta regional la guiava l' inte-

(1) Aquestes fetxes les hem rectificat,
dones en el diari d' hont copiem l' article fou
del abril, quan ja les eleccions eren celebra-
des, i els fets de referencia ocorregueren en
els dies de març que s' indica, segons tothom
pot comprobar.—N. de la R.

res general del partit en tot Catalunya; als de Girona l'interès personal enverinat.

I ara se'n tocaràn les conseqüències.

I quan el carro's tira a la pendent, s'estimba. És la llei inflexible de la gravetat.

I així veiem la «debaque» en tota la província de Girona, que ha repercutit a les de Barcelona, Lleida i Tarragona, amb la derrota de nostres estimats correligionaris senyors marquès de Tamarit, Ventalló i Trias.

I així veiem, també, com cauen a l'aigua tots els candidats «apoiats» pels nostres equivocats correligionaris de Girona.

Els apoiaven a Puigcerdà al reformista Dagas i... surt triomfant el regionalista Bertran i Serra.

Els apoiaven a Santa Coloma al republicà nacionalista Torras i Sampol, i... surt el regionalista Ventosa i Calvell.

Els apoiaven a Torroella de Montgrí al maurista senyor Peira, i... surt el conservador senyor Fournier.

Els apoiaven a Figueres al republicà senyor Salvatella, i... surt el liberal independent senyor Cusi.

Els apoiaven a Vilademuls, on les forces jaumistes son grosses, el liberal senyor Ballbé, qui comptava amb un fort apoi oficial... i apenas triomfa per 100 vots de majoria sobre'l regionalista senyor Rahola.

Ens sab greu, per exigències dels nostres lectors i correligionaris—que amb raó volen i tenen dret a saber lo que ha passat—veurem obligat a explicar aquests fets, eloqüentíssims per altra banda; però és això preferible que no pas que els nostres amics visquin a les fosques en coses tan capitals i s'creuin «boles» que han corrogut i poguessin creure, sense altre fonament que la fantasia.

En resúm, i que consti:

El Qüefe regional, d'acord amb la Junta, havia pactat una coalició amb els regionalistes, en virtut de la qual s'assegurava el triomf a Calaiunya de **6 diputats a Corts i 2 senadors**.

El senyor Qüefe-Delegat, assessorat pels nostres correligionaris de la Junta provincial jaumista de Girona, o més ben dit, pels nostres correligionaris de Girona senyors don Joaquim Font i Fargas i don Josep M.ª Vilahur (a la vegada assessorat aquests per don Dalmau Iglesias), cregué més convenient i beneficiós pactar una aliança amb el govern.

Aquesta diferència de criteri provocà la dimissió de la Junta regional de Catalunya en plè, per no volguer assumir la responsabilitat d'una «debaque».

Aquesta ha vingut, tan aclaparant, tan forta com temiem.

La culpa no és del senyor Qüefe-Delegat, que amb un o altre dels dos criteris s'havia de quedar.

La culpa és dels de Girona. Ells han tombat a la Junta regional.

Pero la raó, el sentit comú... i els vots els han tombat an ells.

Si la seva intenció i la seva voluntat, al anar a les eleccions, era perdre, han sortit amb la seva.

Explicat aixó, per un deure, no'ns queda altre cosa a fer que passar-hi un vel, perdonant les equivocacions, olvidar-ho tot i endevant, amb els ulls fixos en la Bandera santa dels amors nostres.

En les famílies hi ha, també disputes, i passada la foguerada d'un cop de genit, la reflexió s'imposa i tots tornen a menjar a la mateixa taula.

Jo, si tinc la raó de ma part, en dic quatre de fresques i a les dues hores no'm recordo de lo passat.

Lo que ara interessa és escarmentar amb lo passat, mirar-avant i no enrera, treballar de fort com a catòlics, com a bons tradicionalistes, com a vers patriotes.

I que Deu ens ilumini a tots en les nostres campanyes i en el camí del nostre ceber.

I prou per un mai més.

JOÁN M.ª ROMA

(De la *Bandera Regional* de Berga)

FORASTERISME

Els pobles que, com el català, han passat per llargues dècades d'enviliment i serviut, amb dificultat el recobren totalment el sentit de la propia dignitat i independència. Un llarc habit d'ajupir l'esquena davant de la indiscutida superioritat de la raça dominadora, el vici hereditari de considerar Irremeiable la *capitis diminutio*, l'estat de tutela existent, difícilment permeten el redreçar-se amb dignitat i energia per a reivindicar lo que s'havia deixat perdre, respectant, aixó sí, els drets dels altres, però exigint que siguin respectats els propis, tan sagrats i inviolables com els dels demés.

Es aquesta dificultat en reconquerir el sentiment de la propia dignitat i independència, lo que explica la pasivitat musulmana, la indiferència estulta de tribu, amb que certa part de nostre poble mira com pretenen (i a vol es logren) usurpar el càrrec de informadors i sectors de la seva vida esperitual, civil i política, escoles, i habitus, i persones, que no podran fondre-se mai amb nosaltres, a les que, únicament la llei del mes fort (mecànicament o esperitualment) pot donar-los-hi títol de direcció i de domini.

Es veritat que la part mes culta i conscient de nostra gent ha reaccionat ja contra aquesta passivitat i feblesa, però no ha arribat encara el *Surge!* redemptor, la conciencia del propi ser i valer, que es la vida intel·ligent, a totes les capes socials. Es encara un fet la absorció de certes intel·ligències catalanes per una cultura que no es pas mostrada, per un pensament que no es pas el pensament català que irradia en la terra que Deu volgué que fos terra catalana. Es encara un fet la persistència d'influències exòtiques dintre de nostre parlar, i dins de nostres costums, i dintre tot nostre viure familiar i civil. Es encara possible, cada dia menys, es veritat, però es encara possible, el que 's presentin, quan venen eleccions legislatives, candidats que no son pas de casa nostra, que no pense pas, ni sen'en, ni parlen com nosaltres.

Al districte de Girona li pertoca el dret el trist privilegi de ser, en aquest darrer sintoma de mediocritat d'esperit i de voluntat, un districte excepcional. No un, sino dos, foren els candidats forasters que s'atreveren, quan les darreres eleccions, a demanar nostres sufragis. En lloc de procurar el desvetllament i el progrés de les terres gallega o andalusa, respectivament, va acudir-los-hi venir a fer la felicitat d'aquest troç de terra catalana, aon no hi tenen ni interessos, ni lligams, ni afeccions, i amb quin pensament i voler no poden pas identificar-se, a no ser que volguessin renegar del llur esperit original i nadiu, cosa que no creiem, i que tampoc els hi aconsellaríem que ho fessin, doncs seria en ells una deserció i una apostasia.

I no se'm digui que es suficients el denominador comú d'espanyols per a que perfectament poguém entendre-nos i estimular mutuament nostres energies tots els qui amb aital títol nos honorém. El resorgiment de la vida total d'Espanya no será altra cosa que la resultant del resorgiment de la vida de les regions i medis nacionals que la formen. Quan el còs, el centre, s'està morint, i a Espanya es putrefacte, l'últim alé de vida se refugia en els membres. Allí, i no en l'impuls i energies d'un cor que no lateix, allí, cada ú en sa terra, allí hem d'anar a buscar-lo.

JORDI CALALÀ

AGRE-DOLÇ

Diumenge el vespre, la volta plena i amb bulli-li, es presentà davant les taules del café, un home amb llarga caballera. Era un artista de violí, que la patina de la seva faç de tons ferrenys i foscos ens veien que'l temps era vell company d'ell.

La curiositat dels passejants anà creixent al air les notes del violí dites amb emoció i en aquell moment un intel·lectual gironí, fill de casa bona i acompanyant d'una dameta passà per aquell lloc quan tres ànimes sentimentals posaven sobre les mans arrugades del vell, unes monedes...

Pero el nostre intel·lectual, al ser preguntat per la dameta: Quién es ése? no se li acudí cap paraula suau va respondre:

—Uno que se ha dejado crecer el pelo!

—*Quién es ése?*, no se li acudí cap paraula suau i tendre en consideració a la velluria d'aquell *cap d'estudi*, i bàrbarament contestà:

—Uno que se ha dejado crecer el pelo!

El nostre intel·lectual degué quedà sarriquet, pero segurament que la seva Musa donà un sonriure amarc i Orfeo, li escupí la cara.

Una de les qualitats que més costen de posseir és la de vencedor. Quant un en un *palenque* o en una *crusada* o un *torneo*, (imitant als clàssics) el que surt vencedor, té per al seu contrincant un noble gest de gallardia que s'esterioritza en consideracions honorant al vençut. Quan un no té la noblesa d'aquest gest, no es mereixedor de portar sobre ell els atributs de la victòria.

Així s'en ha donat exemple a algún senyor diputat electe que vencedor (creia ell) en una lluita, tenia aquestes paraules de baixa condició per el seu contrincant:

«Ese derecho lo concede la ley a todo candidato derrotado».

I al lluny l'eco de les muntanyes li feu maibé el timpanis de l'orella i ara tota la nit sommia en veu alta i al seu entorn sent veus aixordadores que crident:

Me río yo de los candidatos derrotados.

Es una condició, la de noblesa, que no tothom es pot vantar de posseir.

El jòc ja fa de les seves i com es natural en aquests casos, les autoritats tan tranquiles i faltant obertament al llur deure.

Serà qüestió de picar fort, i caigui el qui caigui?...

Poques vegades en l'història de la premsa gironina s'haurà vist la desenvolupada que empleia «El Autonomista» al tractar tot lo que no li p'au o li es contrari.

El llenguatge que empleia «El Autonomista», és desconegut pels còdics de la correcció periodística, com si expressament se complagués en oblidar els preceptes més elementals de la civilitat.

Nosaltres en previsió de lo que irà venint, tindrem el bon gust de no entaular cap mena de polèmica electoral amb l'orgue dels republicans, encara que reservant-nos el dret de copiar les seves paraules quan no resultin ofensives a la delicadesa del llegidor.

Una vegada més se confirma alló de que cada ú té lo que 's mereix.

Tot el munt d'il·lusions forjades en l'imaginació del senyor del Pozo, se es anat per terra com un castell de cartes.

Ho sentim per ell i per el seu partit que ha jogat un trist paper.

Aquelles paraules altives de menyspreu; aquelles sardanes ballades amb tant *regocijo*; aquelles exclamacions de joia i de triomf, i aquells aplaudiments d'una massa a tuant de *claque*, s'han esvait com un mal somni.

Era natural. La raó no estava de la seva part i els republicans no estan acostumats a actuar en serio en política.

Els seus directors poden apuntar-se com diu «Heraldo», un fracàs ben sonat, degut a la seva improvisació i a la seva manca de condicions directrius.

Son proves d'aixó que diem: el desconeixement que demostraren posseir de la naturalesa d'un acte tant senzill com ho es el de la Junta d'Escrutini; el suposar el senyor del Pozo i el seu orgue en la premsa que debía anular-se l'elecció de la secció 2.ª del districte tercer; l'imprevisió de no documentar-se davant del Suprem, de tot alló que a grateient acusen als regionalistes; de llençar una sèrie de penjaments i amenaces—proves de que no's té raó i de que's perd la serenitat—al sapigue la resolució del Suprem; l'improcedència de l'orientació que donen a les seves campanyes plenes de violència i d'acusació greu per persones digníssimes, com ho han fet amb el notari senyor Forn, que'n l'exercici de les seves funcions inviolables, han acusat la falsetat de la fè notarial.

Aixó se'n diu vulgarment perpre els *estreps* i tenir per norma a l'inconsciència més crassa, i ja sabem cap on condueix aquest camí: al desprestigi i a la derrota que 'ls espera en justa expiació a la seva conducta improcedent.

Vetllada de LA AMISTAD

La societat obrera «La Amistad» celebrarà avui diumenge a las 5 de la tarda una vetllada dedicada al Patrocini de Sant Josep.

En la primera part de la vetllada llegiran diferents poesies les noies de les Escoles Nocturnes i interpretarà al piano diverses composicions la senyoreta Carme Torrent.

El soci protector D. Santiago Masó desenvoluparà un tema sobre acció social. I el Rent Dr. D. Josep Comerma pronunciarà un discurs desenvolupant el següent tema: «Ventajas sobre las Asociaciones Católicas Obreras.»

En la segona part del programa la secció infantil de noies de les Clases Nocturnes posarà en escena el sainet en un acte «El cuarto de las rates»; i la secció còmico-dramàtica representará la peça «Home casat... burro espatllat».

ADVERTIMENT:

Degut a l'extensió d'alguns articles d'aquest número ens veiem en la precisió de retirar varis treballs com la sessió del Ajuntament, Negocis seculars prohibits a n'els clergues i la resenya del Concert del dimecres. Esperem una disculpa, i procurarem subsanar-ho un altre dia.

—La «Comisió d'Acció Política i la Junta Directiva del «Centre Catalanista» han acordat anar a la lluita amb el nom de D. Santiago Masó càs de que'l Congrés aprovi el dictàmen del Suprem.

Corones dentals Audouard

de 2! Kts., fetes a mida i col·locades en dos hores, estalviant viatges i visites inútils.—De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictàmens radiogràfics

d'anomalies de la dentició en els infants i d'enfermetats dels ossos i demés desordres de les sinuositats bucal

PONTS - BRIDGES - INLAYS
i treballs d'or a preus convencionals.

St. Francisco 12-ter. — GIRONA

Torres — Imprenta — Gerona

GRAN FÀBRICA

d' Aiguardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes

JAUME REGÁS

Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions universals de París (1878) i de Barcelona (1888)

SOMBRERERIAde **RAIMONDA CREUHET**

Rambla Llibertat-22 - (Sota les voltes)

Gran assortit de sombreros i gorres de totes classes.

Trajos per a nens**F. SOLÀ****Optic i Joier**

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA**Busquets i Llapart****BANQUERS**

Ciutadans 5 i Ferreries Velles 6. - GIRONA

Telefons: Urbà, 88 - Interurbà, 53

Comprém i veném, a l'acte, tota classe de valors nacionals i estrangers.

Realitzém, amb gran ventatja, totes les operacions de

BANCA, BORSA, CANVI, VALORS i CUPONS

Dalman Carles,
Plà i Cia.

Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona

Telèfon 204 - Figuerola 33.-GIRONA

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d'Ajuntaments, fabricants i particulars.

(Unic despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Forsa, 8, 1er.-Girona

Telefon interurbà núm. 40

ESMERAT SERVEI D' AUTOS

I COTXES DE LLOUER

DE

J. PLÉ, BOSCH Y Cia.

Ciutadans, 10 i Ronda Figuerola

Telèfon 221

Telèfon 236

Especialitat en carruatges per a empreses particulars i oficials, casaments, bateigs i enterraments, etz., etz.

Economia en els preus**GRAN ESTABLIMENT**de **MANUEL PUJADAS**

Antiga CASA BONET, fundada en 1840

Abeuradors 10 i 12**Rambla de la Llibertat, 39****GIRONA**

Camiseria, Merceria, Perfumeria, Llenceria,
Optica de Precisió

Articles assortits en Corbates, Teixits i gen
es de punt per a la temporada d'hiveru

ESPECIALITAT EN ELS ENCÀRREGS**SABONS***Barangé***BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA****SASTRERIA
Alfred Ferrer**

Trajos per a Sra. i Sr. a preus limitadíssims

Se fan etxures portant la roba

Diploma d'honor en el Concurs de Paris 1914

Plaça de la Constitució, 4, i Bell-lloch, 2, 1.º

GIRONA**IMPREMTA****I LLIBRERIA****D. TORRES****OBJECTES****D' ESCRIPTORI****GIRONA PL. CONSTITUCIO, 1****SASTRERIA SMART**de **J. Fernandez**

Ciutadans - 18

Tall immellorable.

Les mes altes novitats
en tota temporada

Perruqueria de

R. CARBÓ

Ciutadans, 16 (Hotel Italians)

Especialitat en el tall del cabell i barba

Servei esmerat

i antisèptic.

Abonaments

especials

Estanislau Aragó

Procurador dels Tribunals

Ciutadans -- 5. -- GIRONA

De 9 a 12 i de 6 a 9Josep M.ª Riera i Pau

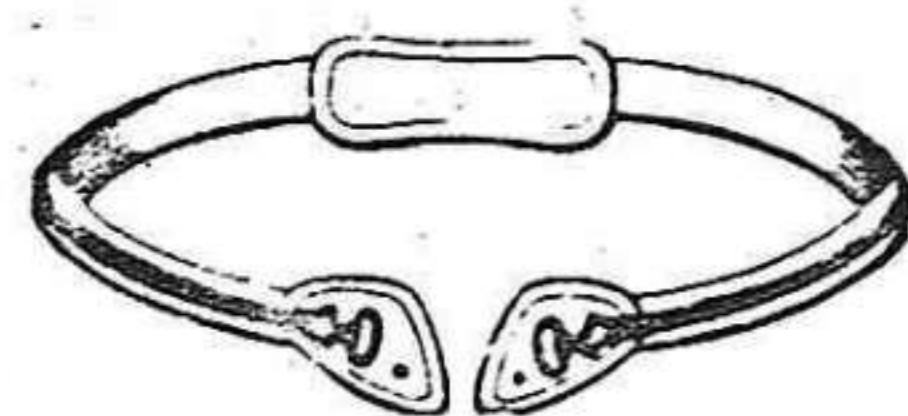
Metge Especialitzat en Malalties de

GOLA, NAS i ORELLES

Consulta de 9 a 12

NOU DEL TEATRE - 1 - 1er.

(cantonada a la plaça del Vi)

LA CREU ROJA

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca

Gabinet Ortopèdic per a la col·locació de tota mena d'aparells per a corregir les deformitats del cos humà.

Especialitat i grans existències en**Braguers i Falxes ventrals**

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. - Girona

EL GIRONÉS

PERIÓDIC SETMANAL

Política, Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Girona trimestre	1'50 ptes.
A fòra	2'00 "
Numero solt	0'10 "